

Szanowni Czytelnicy!

Od 2024 r. lat na łamach czasopisma „Medycyna Pracy. Workers' Health and Safety” prezentujemy prace poświęcone problematyce omawianej podczas ogólnopolskich konferencji „Ergonomia Wieku Podeszłego”: ukazały się już 3 numery tematyczne (3/2024, 3/2025 i 4/2025). Niniejszy zawiera wybór prac prezentowanych podczas IV Ogólnopolskiej Konferencji „Ergonomia Wieku Podeszłego”, która odbyła się w dniach 24–25 października 2025 r. we Wrocławiu.

Zakres tematyczny konferencji był – podobnie jak w poprzednich latach – szeroki i interdyscyplinarny. Obejmował zarówno zagadnienia związane z funkcjonowaniem osób starszych i osób z niepełnosprawnościami w przestrzeni publicznej, w tym z dostępnością oraz dostosowaniem obiektów, takich jak muzea czy biblioteki, do potrzeb seniorów, jak i kwestie organizacji pracy oraz bezpieczeństwa epidemiologicznego w środowisku szpitalnym. Istotne były także zagadnienia medyczne dotyczące m.in. specyfiki chorób i problemów zdrowotnych występujących w populacji osób starszych oraz ich psychospołecznych uwarunkowań.

Mimo że część prezentowanych zagadnień wykracza poza tradycyjnie definiowany obszar medycyny pracy, ich znaczenie dla tej dziedziny systematycznie wzrasta. Wydłużanie się czasu aktywności zawodowej oraz zwiększanie się liczby seniorów w populacji pracujących sprawiają, że konieczne staje się uwzględnianie w organizacji pracy zmian zachodzących wraz z procesem starzenia się. Dotyczy to zarówno ergonomicznego dostosowania stanowisk i środowiska pracy, jak i uwzględnienia fizjologicznych, psychologicznych oraz społecznych uwarunkowań funkcjonowania pracowników w starszym wieku. W konsekwencji problemy zdrowotne charakterystyczne dla seniorów coraz częściej stają się również istotnym elementem zagadnień związanych ze zdrowiem pracowników.

Podejście to wpisuje się w kierunki działań podejmowanych na poziomie międzynarodowym. Międzynarodowa Organizacja Pracy (International Labour Organization) od lat zwraca uwagę na potrzebę kształtowania rynku pracy sprzyjającego aktywności zawodowej osób w różnym wieku (*age-inclusive labour market*). Kluczowymi kierunkami działania są m.in. przeciwdziałanie dyskryminacji ze względu na wiek, dostosowanie warunków i organizacji pracy do zmian związanych ze starzeniem się, rozwój aktywnych programów rynku pracy, wspieranie transferu wiedzy i kompetencji między pokoleniami oraz tworzenie rozwiązań ułatwiających przejście od aktywności zawodowej do emerytury.

Także Światowa Organizacja Zdrowia (World Health Organization), w ramach koncepcji Healthy Ageing, podkreśla znaczenie utrzymywania sprawności funkcjonalnej, aktywności społecznej i dobrostanu osób starszych. W tym ujęciu możliwość kontynuowania aktywności zawodowej w warunkach odpowiadających indywidualnym możliwościom i potrzebom pracownika może stanowić jeden z istotnych elementów wspierających zdrowe starzenie się i jakość życia.

Mam nadzieję, że różnorodność tematyczna prezentowanych w niniejszym numerze czasopisma prac przyczyni się do zainteresowania nimi Czytelników reprezentujących różne dziedziny nauki i praktyki oraz stworzy przestrzeń do dalszej interdyscyplinarnej dyskusji nad wyzwaniami związanymi ze starzeniem się społeczeństwa i wydłużaniem czasu aktywności zawodowej.

Mam również nadzieję, że ten numer czasopisma „Medycyna Pracy. Workers' Health and Safety” zachęci Państwa do sięgnięcia po poprzednie numery tematyczne poświęcone problematyce ergonomii wieku podeszłego.

Prof. dr hab. n. med. Alicja Bortkiewicz
Kolegium Nofera
Instytut Medycyny Pracy
im. prof. dr med. Jerzego Nofera, Łódź